

УДК 792.73:792.02:374.7-053.2/5

**СУЧАСНІ ТЕАТРАЛІЗОВАНІ ДИТЯЧІ ВИСТАВИ У КОНТЕКСТІ
СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ**

Пономаренко Юрій Володимирович, аспірант,
Київський національний університет культури і мистецтв,
м. Київ, ponomarenko.yura@i.ua

Досліджено роль театралізованих дитячих вистав у соціокультурному розвитку дитини. Аналізується вплив сценічної діяльності на формування образного мислення, прищепленні естетичного смаку і орієнтованості дітей. Акцентовано увагу на характерних особливостях даної естрадної форми та основні етапи створення театралізованих дитячих вистав. Розкривається сутність поняття «театралізації», підкреслюється її роль у переході від пасивного споживання інформації до активної участі дитини у творчому процесі. Доведено, що театралізовані дитячі вистави в контексті естрадних форм є важливими у формуванні світогляду дітей та вимагають професійного підходу в організації і проведенні.

Ключові слова: естрада, дитячі вистави, театралізація, театралізована діяльність.

Актуальність проблеми. У сучасному суспільному житті, багатому на події, які безпосередньо впливають на формування духовної культури українців, існує проблема професійної організації дозвілля дітей. Адаже разом із стрімким розвитком технологій, появою різноманітних гаджетів та комп'ютерів, переважна більшість дітей віддають перевагу проведенню свого вільного часу у віртуальній реальності, а культуротворча складова дозвілля відходить на другий план. У такій ситуації ключову роль відіграють театралізовані дитячі вистави, що безпосередньо впливають на духовний розвиток дітей, адже вони мають широкий спектр реалізації творчих можливостей. Тож *актуальним* буде розглянути структуру театралізованих дитячих вистав у контексті соціально-культурного розвитку дитини, оскільки саме ця форма відкриває широкі можливості для художньо-творчого та естетичного розвитку.

Залучення дітей до сценічної діяльності є ефективним засобом формування морально-ціннісних орієнтацій особистості, емоційної сфери, образного мислення. У цьому процесі вивчається літературний матеріал драматурга, втілюється режисерський задум, слова і думки автора перетворюються акторами на живі образи. Змістом такої діяльності для режисера і учасників дитячого театру є перетворення літературного матеріалу на сценічний. У процесі сприйняття, осмислення й відтворення художніх образів, сконцентрованих у високохудожніх творах дитячих вистав формується естетично орієнтований майбутній артист.

Аналіз останніх публікацій. Організацію театральної діяльності у роботі над дитячими виставами, її роль у соціально-культурному розвитку дитини розглянуто у працях Андрієвської Н., Баканурського А., Любинського І., Юдіна М. Роль театралізації, як основного творчого методу сценічної діяльності, висвітлюється у роботах Генкіна Д., Горбова А., Мельник М., Рубба А., Чечетіна А., Шароева І. Утім, сценічна діяльність дітей ще потребує студіювання.

Мета статті – визначити роль естрадних дитячих вистав у сценічній діяльності дітей.

На сучасному етапі театралізовані дитячі вистави посідають чільне місце у сценічній діяльності дітей, адже вони мають широкий спектр творчих можливостей. Перебуваючи у ролі глядача, або беручи в них участь, діти таким чином знайомляться з навколишнім світом у всьому його різноманітті крізь образи, символи, метафори, порівняння, фарби, звуки, а вміло поставлені питання змушують їх думати, аналізувати, робити висновки і узагальнення. З такою діяльністю тісно пов'язана виразність реплік персонажів; непомітно активізується словник дитини, удосконалюється звукова культура її мови, інтонаційний лад. Виконувана роль, вимовлені репліки ставлять юного артиста перед необхідністю ясно, чітко, зрозуміло висловлюватися. У нього поліпшується мова, її граматичний лад.

Залучення дітей до сценічної діяльності пов'язано в основному з театралізованими виставами. Сценічне мистецтво, близьке і зрозуміле дітям, оскільки « <...> особливістю такого дійства є абсолютна образність, чітка графіка мізансцен, динамічність, швидкість зміни подій, мінливість ритму, музичність, використання всіх видів монтажу, побутова фантастика та співучасть глядачів. За допомогою виразних засобів режисер повинен вирішити низку завдань: створення і характеристика образу, місця, часу, середовища, атмосфери та самої дії; зміна часу та місця дії; створення та збільшення сценічних і поза сценічних подій; посилення емоційного звучання дії; матеріалізація думок та почуттів персонажів; акцентування ідей, подій, окремих моментів дії; темпоритм та композиційне рішення» [6; 70]. Особливістю постановки театралізованих вистав для дітей є

обов'язкове створення ігрової ситуації. Адже в їх основі завжди лежить гра. Тому можна виділити декілька факторів, через які гра впливає на світогляд дітей: «соціально значима спрямованість, а також усвідомлення змісту кінцевого результату; педагогічна цілеспрямованість засобів театралізації; включення в комплекс педагогічних впливів, систему виховної дії; цілеспрямованість процесу організації гри (від колективного задуму, розстановки сил, розподіл ролей до її результатів) з урахуванням впливу її на розвиток і корекцію особистих якостей учасників» [4; 201].

Процес сценічної діяльності дитини – унікальна можливість активізувати генетично закладені в ній потреби щодо творчої діяльності. Співпереживаючи і наслідуючи поведінку інших людей в значущих, емоційно насичених ситуаціях, дитина відкриває для себе гаму нових почуттів, збагачується певним ставленням до навколишнього світу, починає переживати радість пізнання краси природи, праці, творів мистецтва, людських стосунків, оволодіває мовою емоцій.

Слід зауважити, що естрадні вистави для дітей від моменту свого виникнення існують у двох формах: вистави, де учасниками є діти, і вистави, у яких грають професійні актори для дітей.

У першому випадку, коли дитина знаходиться в амплуа артиста, сценічна діяльність – це художня діяльність, пов'язана зі сприйманням естрадних творів й відтворенням в ігровій формі набутих уявлень, вражень, почуттів. Така діяльність є одним із найефективніших засобів творчого розвитку дитини. Водночас, театралізована діяльність виступає як специфічний вид дитячої активності, один із найулюбленіших видів творчості. У театралізованій діяльності реалізуються потреби дитини: у самовираженні; спілкуванні; пізнанні себе через відтворення різних образів. У відвертому, щирому ставленні до художнього образу, втіленні його у різних формах театралізованої діяльності дитина виявляє рівень художньо-естетичного сприймання, певні знання, вміння, навички, здобуті нею раніше в умовах спеціально організованого навчання [11].

Основним завданням для режисера і учасників дитячої сценічної діяльності у роботі над майбутньою виставою є перетворення драматургічного твору на сценічний. Основа цього процесу – творча діяльність, що відбувається під керівництвом режисера. Режисер організовує взаємодію акторів (ансамбль), роботу художників, композитора, інших театральних структур. Такий процес має внутрішню динаміку й низку послідовних етапів: розроблення задуму і постановочного плану, «застільний період», під час якого відбувається розбір та аналіз образів, окреслюється «зерно» вистави і кожної ролі, уточнюються стосунки між персонажами, формуються окремі мізансцени; сценічний етап, який включає підготовку певних сцен спектаклю і формування їх в єдине художнє ціле [2; 208]; пошуків планування (просторового рішення); сценографії (художньої форми вистави-образу); музики, хореографії, костюмів, гриму, тобто з організації всієї творчої і технічної діяльності колективу над створенням вистави [10; 216–217]. Ці дії спрямовуються на всебічний розвиток творчих умінь дітей: вони повинні самі створювати декорації, виготовляти бутафорію, малювати афіші і програми, виконувати «ролі» робітників сцени, чергових у залі тощо.

У роботі над майбутньою театралізованою виставою для дітей творчий процес слід будувати на сюжетно-рольовій грі, що є перехідною формою до театральної драматизації. У такій роботі, де акторами виступають діти, характерним є поступове сходження від загальних розвиваючих ігор, вправ, етюдів до усвідомлення певних закономірностей сценічного мистецтва, спеціальних термінів.

«Спочатку дітям пропонується самим придумати ігрові ситуації, виконати етюди на ті чи інші теми, імпровізувати, пояснити їх зміст. Поступово сюжетні схеми доповнюються новими деталями, ускладнюються елементами театралізованої гри і перетворюються у невеличкі вистави. Для їх підготовки часто використовуються дитячі розповіді, казки, легенди, анімалістичні образи, що синтезують реальне й фантастичне, розвивають асоціативні уявлення дітей, їх емоційну пам'ять, культуру поведінки і мови творчу ініціативу» [1; 20].

Таким чином, дитяча сюжетно-рольова гра перетворюється на сценічну діяльність як мистецтво. Для неї значущим є не сам процес, а результат художньої творчості, що викликає естетичне задоволення від гри, сприйняття прекрасного і тим самим сприяє культурному та мистецькому розвитку дитини.

Велика кількість сучасних творчих програм включають у себе різноманітні прийоми, ситуації, вправи, експерименти і творчі завдання. Саме практичні завдання, побудовані на ігровому моделюванні, дають можливість дітям перейти від пасивного споживання інформації до активної творчої участі. Важливим засобом такого переходу є використання методу театралізації, який сприяє розвитку інтересу як джерела пошукової та творчої активності дитини. При інтегруванні театралізації має місце дієве «проживання» художнього змісту твору, рефлексивний аналіз, перенесення придбаного досвіду в реальні відносини, що в сукупності забезпечує єдність творчої діяльності і культурного розвитку дитини.

Театралізація використовувалася як засіб передачі знань ще в первісній архаїчній культурі; гуманісти Відродження застосовували цей метод у своїх школах для вивчення античної спадщини. У судженнях А. Четвіна метод театралізації являє собою можливість піднесення ідеї в художній формі театральними засобами; як метод; «явище, що належить галузі мистецтва, пов'язане з образним рішенням, <...> звернення до емоційної сфери людського сприйняття» [8; 192]. Театралізація носить естетичний характер і пов'язана з прагненням до досконалості. Завдяки використанню театралізації у творчому процесі закладаються основи художньо-естетичного смаку дітей.

А. Горбов зазначав, що «театралізувати матеріал – це, насамперед, привести літературний матеріал (сценарій) до художньо-образної форми через систему зображальних, іномовних і виражальних художньо-емоційних засобів, тобто організувати увесь документально-художній матеріал за законами театральності мистецтва» [3; 171].

Театралізація – це метод, в основі якого лежить використання тих чи інших (або всіх разом) характерних для театру виразних засобів для створення неповторного, яскравого, загального художньо-сценічного образу. Саме театралізація дає можливість більш глибоко і дохідливо розкрити зміст вистави, посилити його сприйняття, емоційний вплив на глядачів [6]. В основі театралізації лежить колективна театралізована гра, в процесі якої особистість відчуває взаємозв'язок між життям, матеріалом і умовними ігровими діями, які театралізація синтезує. Ігрові відносини надають кожному учаснику можливість проявитися в різноманітних ролях та образах.

Можна стверджувати, що сценічна діяльність є джерелом розвитку почуттів, глибоких переживань і відкриттів дитини, залучає її до духовних цінностей. Це – конкретний, зримий результат. Але не менш важливим є твердження, що театралізована діяльність розвиває емоційну сферу дитини, змушує її співчувати персонажам, співпереживати подіям, що розігруються. Сценічна діяльність дозволяє дитині вирішувати багато проблемних ситуацій опосередкованих від особи будь-якого персонажа. Це допомагає долати боязливість, невпевненість у собі, сором'язливість [5]. У процесі створення театралізованого дійства діти навчаються у художній формі висловлювати почуття і думки. Використовуючи увесь арсенал сценічних засобів виразності та засобів ідейно-емоційного впливу, вони одержують при цьому й ігрову насолоду, що дозволяє глибоко закріпити отримані навички.

Синтетичний характер театралізованої діяльності дозволяє успішно вирішити чимало суттєвих завдань у мистецькому розвитку дитини: виховати художній смак, розвинути творчий потенціал, сформувати стійкий інтерес до сценічного мистецтва [11].

Розглядаючи другий випадок, де діти є глядачами, естрадні вистави дозволяють формувати досвід соціальних навичок поведінки у дітей-глядачів завдяки тому, що кожен літературний твір або казка для дітей завжди мають моральну спрямованість (дружба, доброта, чесність). Улюблені герої стають зразками для наслідування і отождолення. Саме здатність дитини до такої ідентифікації дозволяє через сценічну діяльність справляти позитивний вплив на дітей.

Перш ніж перейти до розгляду сучасних дитячих естрадних вистав, слід звернутися до історичних витоків цього сценічного жанру та виявити перші спроби його реалізації.

Важливим етапом у розвитку естрадних дитячих форм справедливо вважати постановки легендарного режисера-постановника, який створював грандіозні заходи та святкування, Б. Шарварка. Протягом багатьох років він створив майже тисячу фестивалів, масових заходів, Днів української культури, конкурсів вокалістів, тематичних концертів та свят, серед яких концерти «Кримські зорі», «Київська весна», «Золота осінь», «Слов'янський базар», День Києва тощо. Б. Шарварко відкривав співочі поля в українських містах, проводив звіти областей, на які артисти готували свої найкращі номери. Та перш за все, варто акцентувати увагу на його постановках концертних новорічних вистав, при чому одна не схожа на іншу. Це були традиційні театральні-пісенні дійства з казковими героями, іграми та хороводами навколо ялинки, спрямовані на молодшого глядача. На цих виставах вирросло не одне покоління. Головне завдання на ялинкових концертах, виставах – залучення дітей до співучасті в дії; такий метод найбільш емоційно сприймається підростаючим поколінням.

Для старших школярів і для молоді взагалі у головній концертній залі країни з 2006 р. на чолі з М. Мозговим проводилися «Новорічні молодіжні бали». І «бал» тут не лише слово, тому що за годину до концерту у фойє проходила розважальна програма з танцями та розіграшами призів. А в концертній програмі – «Ікарійські ігри на мотоциклах», ілюзія «Ящик Гудіні», дует «Формула кохання».

Розглядаючи приклади сучасних дитячих вистав, можна стверджувати, що сюжети таких вистав базуються або на відомих творах, адаптованих під дитячу аудиторію, або ж розробляються нові, оригінальні ідеї.

Найпопулярнішими і найяскравішими прикладами естрадних дитячих вистав є:

«Гуляндія» – це перше в Україні унікальне театралізоване квест-шоу. Окремий, унікальний світ для дітей: тут панує справжня казка, в якій можна і потрібно брати участь! Поруч з інтерактивною казкою є ігрова територія, в якій діти зможуть зануритися в гри і навчитися безлічі корисних умінь.

«Вартові Мрій» – унікальна різдвяна казка, створена телеканалом СТБ і компанією Star Light Entertainment, для всієї родини від режисера-постановника К. Томільченка, яка вже стала найбільш популярним зимовим шоу країни, знову зібрала на сцені Концерт-Холу ВДНГ у Києві танцюристів, циркових артистів, акробатів і гімнастів, а 3D-технології, що використовуються у цьому сучасному та високотехнологічному шоу, не перестають дивувати навіть найбільш вибагливих глядачів.

В основі оригінального сценарію лежить різдвяна казка, а головне завдання героїв – врятувати свято. Бездомний хлопчик Макс напередодні Різдва зустрічає чарівного Кота – Вартового Мрій. Разом вони везуть зірку, яку хоче викрасти злий Дракон. Їх чекає безліч випробувань, щоб зберегти зірку від лиходія.

«Дім таємничих пригод» – нове мультижанрове шоу для всієї родини. Надзвичайні спецефекти, видовищні трюки та унікальні постановки, як показує практика, справляють неабияке враження на юних глядачів, адже дітям завжди притаманне тяжіння до всього сучасного і оригінального.

Глядачі спостерігають за повною несподіванкою подорожжю веселого туриста Алекса, який заблукав і потрапив до Таємничого Дому. Тут йому зустрінуться, на перший погляд, абсолютно безпечні мешканці. Але варто Алексу познайомитися з ними ближче і він зрозуміє, що серед домочадців є вампіри, стара відьма, шалений професор, перевертень та багато інших містичних істот. Глядачі не лише спостерігають за тим, що відбувається на сцені, а стають повноцінними учасниками подій, що стрімко розвиваються в Домі.

Головним дитячим новорічним святом країни вважається Новорічна ялинка в Палаці «Україна». Щорічно організатори свята готують для юних глядачів театралізовані музичні вистави, веселі конкурси та атракціони. До Нового року – 2017 перша сцена країни приготувала новорічну феєрію «Скринька бажань». Це насичене, артистичне, казкове дійство, в якому живуть фантастичні герої, молоді та талановиті артисти Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва. Разом із казковими героями діти потрапили в чудесні світи, наповненні пригодами і перетвореннями ледарів, буркотунів і нечупар у мрійливих, упевнених у своїх силах, наполегливих і бадьорих дітей. Ця вистава дарує не лише естетичне задоволення від майстерності і артистизму героїв на сцені, а й несе в собі повчальний характер новорічної вистави.

«Снігова Королева», «Казки з Оркестром» – цикл концертів-вистав, де зустрічаються відомі багатьом поколінням шедеври дитячої літератури і класичної музики, поєднуючись, вони оживають і створюють велике шоу! У новорічному проекті нашого циклу бере участь відома актриса і популярна телеведуча – О. Сумська, що розповідає казку «Снігова Королева» під акомпанемент класичних творів Е. Гріга, Я. Сібеліуса та К. Аттерберга. У виконанні Національного ансамблю «Київська Камерата» оживає зворушлива історія Г. К. Андерсена про доброту та відданість, здатних створити справжнє диво.

Неможливо оминати і низку дитячих вистав, улаштованих на благодійній основі. Як приклад, розглянемо виступ Київського театру ексцентрики і буфонади «Буффет», який 1 червня 2016 р. на честь Дня захисту дітей дав благодійну естрадну виставу в Національній дитячій спеціалізованій лікарні «ОХМАТДИТ». Зусиллями колективу естрадного театру в залі була створена атмосфера справжнього свята, публіка не лише із задоволенням спостерігала за тим, що відбувається, а й стала його учасником. Вистава здивувала глядача оригінальним режисерським ходом, а цікаві художні прийоми і, як прийнято казати у професіоналів «геки», подарували кожному широку посмішку та багато яскравих вражень. По закінченню вистави діти фотографувалися, спілкувалися з головними персонажами, брали участь у різноманітних майстер-класах та, навіть, пройшли «Посвяту в клоуни».

Висновки. Таким чином, можна стверджувати, що сучасні театралізовані дитячі вистави посідають чільне місце в культурному, соціальному та мистецькому розвитку дитини як особистості, формуванні в її свідомості емоційно-чуттєвої сфери, творчого потенціалу. Вони безпосередньо впливають на становлення й розвиток її світоглядних, ціннісно-орієнтаційних, соціально-культурних позицій. На сучасному етапі в Україні проводиться чимало естрадних дитячих вистав, присвячених головним подіям, що відбуваються у суспільному житті: День Святого Миколая, Новий Рік, Різдво.

Слід відзначити й низку дитячих вистав, улаштованих на благодійній основі. Сюжети дитячих театралізованих вистав у своїй більшості базуються або на відомих творах, що адаптуються під дитячу аудиторію, або ж розробляються нові, оригінальні ідеї.

Така ситуація у процесі культурно-творчої діяльності дітей має позитивну тенденцію у формуванні нового, культурно збагаченого покоління.

Список використаної літератури

1. *Андрієвська Н.* Дитячі опери М. Лисенка / Н. Андрієвська. – Київ, 1962. – С. 68–69.
2. *Баканурський А. Г.* Театрально-драматичний словник ХХ століття / А. Г. Баканурський, В. В. Корнієнко. – Київ : Знання України, 2009.
3. *Горбов А. С.* Режисура видовишно-театралізованих заходів / А. С. Горбов. – Фастів. : Поліфаст, 2004. – 264 с.
4. *Конович А. А.* Театрализованные праздники и обряды в СССР : науч. – попул. изд. / А. А. Конович. – М. : Высш. шк., 1990. – 208 с.
5. *Любинский И. Л.* Театр и дети / И. Л. Любинский. – М. : АПН РСФСР, 1962. – 168 с.
6. *Мельник М. М.* Театралізований тематичний концерт як синтетичний жанр сценічних мистецтв: дис. канд. мистецтвознавства / М. М. Мельник. – Київ : Б. в., 2009. – 183 с.
7. *Рубб А. А.* Театрализованный тематический концерт: совершенствование организации и проведения : [конспект лекций] / А. А. Рубб. – М. : АПРИКТ, 2005. – 66 с.
8. *Чечетин А. И.* Основы драматургии театрализованных представлений. История и теория / А. И. Чечетин. – М. : Просвещение, 1981.
9. *Шароев И. Г.* Режисура эстрады и массовых представлений: Учеб. для студ. высш. театр. учеб. заведений / И. Г. Шароев. – М. : Просвещение, 1986. – 463 с.
10. *Юдін М. М.* Дитячий театр як засіб організації активного дозвілля дітей і підлітків / М. М. Юдін // Вісник Глухів. нац. пед. ун-ту ім. О. Довженка. Сер. : «Педагогічні науки». – 2015. – Вип. 27. – С. 215–220.
11. *Театралізована діяльність у дошкільному закладі* [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://studyankadnz.jimdo.com>

References

1. *Andriievska N.* Dytiachi opery M. Lysenka / N. Andriievska. – Kyiv, 1962. – S. 68–69.
2. *Bakanurskyi A. H.* Teatralno-dramatychnyi slovnyk XX stolittia / A. H. Bakanurskyi, V. V. Korniienko. – Kyiv : Znannia Ukrainy, 2009. – 319 s.
3. *Horbov A. S.* Rezhysura vydovyshchno – teatralizovanykh zakhodiv / A. S. Horbov. – Fastiv : Polifast, 2004. – 264 s.
4. *Konovych A. A.* Teatralizovanny eprazdnyky y obriady v SSSR : nauch. – popul. yzd. / A. A. Konovych. – M. : Vyssh. shkola, 1990. – 208 s.
5. *Liubynskiy Y. L.* Teatr y dety. – M. : Yzd. Akademyy Pedagogicheskyykh nauk RSFSR. – 1962. – 168 s.
6. *Melnyk M. M.* Teatralizovanyi tematychnyi kontsert yak syntetychnyi zhanr stsenichnykh mystetstv: dys. kand. mystetstvovnavstva / M. M. Melnyk – Kyiv : B. v., 2009. – 183 s.
7. *Rubb A. A.* Teatralizovannyi tematycheskyi kontsert: sovershenstvovanye orhanyzatsyy y provedeniya : [konspekt lektsyi] / A. A. Rubb. – M. : APYKKT, 2005. – 66 s.
8. *Chechetyn A. Y.* Osnovy dramaturhyi teatralizovanny kh predstavleniy. Ystoryia y teoriya. – M. : Prosvshchenye, 1981. – 192 s.
9. *Sharoev Y. H.* Rezhysura estrady y massovykh predstavleniy: Ucheb.dlia stu-ov vyssh. teatr. ucheb. Zavedeniya / Y. H. Sharoev. – M. : Prosvshchenye, 1986. – 463 s.
10. *Iudin M. M.* Dytiachi teatr yak zasib orhanizatsii aktyvnoho dozvillia ditei i pidlitkiv / M. M. Yudin // Visnyk Hlukhivskoho natsionalnogo pedahohichnogo universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka. Ser. : Pedahohichni nauky. – 2015. – Vyp. 27. – S. 215–220.
11. *Teatralizovana diialnist v doshkilnomu zakladi* [Elektronnyi resurs]. – 2014. – Rezhym dostupu do resursu: <https://studyankadnz.jimdo.com>

CONTEMPORARY THEATRICAL CHILDREN'S PERFORMANCES IN CONTEXT OF CHILD'S SOCIAL AND CULTURAL DEVELOPMENT

Ponomarenko Yurii, postgraduate,
Kyiv National University of Culture and Arts,
Kyiv

This article examines the role of dramatized children's plays in the socio-cultural development of the child. The influence of stage activity on the formation of figurative thinking, instilling aesthetic taste and orientation of children is analyzed. The attention is paid to the characteristic features of these variety forms and the main stages of the creation of dramatized children's plays. The essence of the concept of «theatricalization» is revealed, emphasizes the role of theatricalization in the transition from passive consumption of information to the active participation of the child in the creative process. It is proved that today theatrical children's plays in the context of variety forms are important in shaping the outlook of children and require a professional approach in organizing and conducting.

Key words: pop, children's performances, theatricalization, theatrical activity.

UDC 792.73:792.02:374.7-053.2/5

**CONTEMPORARY THEATRICAL CHILDREN'S PERFORMANCES IN CONTEXT
OF THE CHILD'S SOCIAL AND CULTURAL DEVELOPMENT****Ponomarenko Yurii**, postgraduate,
Kyiv National University of Culture and Arts,
Kyiv

The aim of this article is to determine the role of pop children's plays and to emphasize their importance in the creative, stage-based activities of children, instilling aesthetic taste, its socio-cultural development; to reveal the characteristic features of this pop variety; to reveal the essence of the concept of theatricalization, as the main creative method of the stage activity of the child.

Research methodology. Eleven major publications on this subject (scientific articles, teaching aids, dissertations) were considered.

Results. The article examined the role of dramatized children's plays in the socio-cultural development of the child. The influence of stage activity on the formation of figurative thinking, the implantation of aesthetic taste and the orientation of children are analyzed. The attention is paid to the characteristic features of these variety forms and the main stages of the creation of dramatized children's plays. The essence of the concept of «theatricalization» is revealed, the role of theatricalization in the transition from passive consumption of information to the active participation of the child in the creative process is emphasized. It is proved that nowadays theatrical child's plays in the context of variety forms are important in shaping the outlook of children and it requires the professional approach in organizing and conducting.

Novelty. For the first time, the structure of dramatized children's plays in the context of social and cultural development of a child is considered in a complex way; it is emphasized the importance of this form in the opening of the broadening the opportunities for artistic, creative and aesthetic development of any generation.

Practical meaning. The research conducted in this article may be useful both for teachers of higher educational theater establishments (in terms of providing theoretical material for students) and for professional directors of pop music (more practical use of information when working on the creation of dramatized children's plays).

Key words: pop, children's performances, theatricalization, theatrical activity.

Надійшла до редакції 21.10.2017 р.

УДК 008+316.7 (477)

УКРАЇНСЬКА КУХНЯ: ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ І ТРАНСФОРМАЦІЇ**Плюта Олена Павлівна**, аспірантка, Київський
національний університет культури і мистецтв, м. Київ
plyuta-olena@ukr.net

Дослідження є однією з перших спроб виробити комплексне уявлення про передумови виникнення і трансформації української кухні. Національна кухня є специфічним продуктом культури Нового часу, пов'язаним із певними соціально-політичними трансформаціями і змінами в структурах світосприйняття. Зроблено висновок, що 1) національна кухня відгукується на вимоги нової культурної епохи, зберігаючи риси традиційного способу трансляції, 2) специфіка української кухні обумовлена поліетнічним характером українського суспільства, адже, сформувавшись у середині XIX ст. як синтез регіональних народних страв і їх інтерпретацій, національна кухня продовжила розвиватися шляхом асиміляції етнічних гастрономічних традицій.

Ключові слова: національна кухня, українська кухня, страви, спеціалітети, гастрономічні традиції.

Постановка проблеми. Приготування і вживання їжі та напоїв є одним із найважливіших чинників життєдіяльності людини. Способи приготування їжі і ритуали її споживання склалися протягом століть, призвівши до створення національних кухонь.

Сьогодні їжа розглядається не лише як спосіб задоволення біологічної потреби, а й як феномен культури, оскільки на прикладі їжі можна простежити й осмислити важливі складові культурного процесу: соціокультурне комунікування між людьми, акумуляція соціально значущих знань, міжпоколіннева трансляція соціального досвіду, мінливість культурних процесів тощо. Та попри науковий інтерес до даних питань, проблематика національної кухні й досі залишається новою для культурологічного дискурсу. Перш за все, констатується нез'ясованість передумов виникнення та особливостей трансформації української кухні.

Останні дослідження та публікації. Питанням становлення української кухні, її специфіки присвячена чимала кількість праць популярного характеру, щоправда з одноманітним змістом, представлена переважно збірниками рецептів із коротким зверненням до її витоків. Однак ґрунтовних,